

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 09.03.2019
Kabul Tarihi / Date Accepted : 18.09.2019
Yayın Tarihi / Date Published : 11.10.2019

<https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.49440-537749>

DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİ VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENME STRATEJİLERİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Cemal BIYIKLI¹

ÖZ

Araştırmanın amacı, öğretmenlerle öğrencilerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Çalışma, 2015-2016 öğretim yılının ikinci döneminde Mardin İli Artuklu (Merkez) ilçesindeki devlete bağlı 12 ilkokulda görev yapan öğretmen ve öğrencilerle yürütülmüştür. Araştırmada Bayındır (2006)'ın Türkçeye uyarladığı Öğrenme Stratejilerinin Farkındalık Düzeyi Envanteri, yine Bayındır (2006)'ın hazırladığı Öğretmen ve Öğrenci Anketi olmak üzere toplam üç ölçme aracı kullanılmıştır. Araştırmada cinsiyetler arasında fark olup olmadığını belirlemek için t testi yapılmıştır. Üç ölçekten elde edilen puanlar arasındaki ilişkinin belirlenmesi için de "Korelasyon Analizi Tekniği" kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda Öğrenme Stratejileri Farkındalık Düzeyi Envanterinden elde edilen puanların cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği; Öğretmen Anketinden elde edilen puanların erkekler lehine anlamlı farklılık gösterdiği; Öğrenci Anketinden elde edilen puanların cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Öğrenme stratejileriyle ilgili öğretmen ve öğrencilerin görüşleri arasındaki ilişki düşük düzeyde ve negatif yöndedir.

Anahtar Sözcükler: öğrenme stratejileri, öğrenme stratejilerinin uygulanması, öğrenme stratejilerini fark etme

THE RELATIONSHIP BETWEEN VIEWS OF 4th GRADE STUDENTS AND TEACHERS ABOUT LEARNING STRATEGIES

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the relationship between the levels of awareness of learning strategies among teachers and students. The study was conducted in the second semester of the 2015-2016 academic year with teachers and students in twelve state primary schools in Artuklu, Mardin. The study made use of three assessment tools, including Awareness Level Inventory of Learning Strategies, translated to Turkish by Bayındır (2006), and Teacher and Student Survey, also prepared by Bayındır (2006). In the study, t test was administered in order to determine whether or not there was difference between genders. The "Correlation Analysis Technique" was used in order to determine the relationship between the scores obtained from the three scales. The study revealed that the scores obtained from the Awareness Level Inventory of Learning Strategies did not show a significant gender-based difference, the scores obtained from the Teacher Survey showed a significant difference in favor of males, the scores obtained from Student Survey did not show a significant gender-based difference. The relationship between teachers and students views about learning strategies is low level and negative.

Key Words: learning strategies, application of learning strategies, awareness of learning strategies

¹ Ankara Özel Tevfik Fikret Okulları,cbiyikli@yahoo.com, <https://orcid.org/0000-0002-8060-8977>

1. GİRİŞ

Öğrenme, büyüme ve vücuttaki değişik etmenlerle oluşan geçici değişimlere atfedilmeyecek, yaşantı ürünü olarak meydana gelen davranış ya da potansiyel davranıştaki nispeten kalıcı izli değişimdir (Senemoğlu, 2012). Öğrenmek için insanın bilgi ve beceri kazanabilmesi, tutum ve değerlere sahip olabilmesi için çevreyle etkileşime girmesi gerekir. Bu etkileşim sonucunda kişi, elde ettiği verileri anlamlandırıp duygu, düşünce ve davranışa dönüştürüp tepkide bulunur. Eğer insanın çevreyle etkileşimi sürecinde, onda duygu, düşünce ve davranışsal olarak bir değişim meydana getiriyorsa burada öğrenme kavramından söz edilebilir.

Günümüzde bilgi çok hızlı bir şekilde değişip gelişmektedir. Bu değişim ve gelişim insanın sürekli kendini yenilemesini gerektirir. Dolayısıyla bu süreç öğrenme kavramına bakış açısını da etkilemiştir. Öğrenmenin yaşam boyu devam etme zorunluluğu kaçınılmaz olmuştur. İnsanların yaşam boyu öğrenme düşüncesine gereksinim duymaları, onların öğrenme sorumluluğunu almasıyla doğrudan ilintilidir. Bir başka ifadeyle günümüzde “öğrenmeyi öğrenme” bir zorunluluk haline gelmiştir (Açıkgöz, 2005; Ellez, 2004). Bu durum öğrenme stratejileri ve strateji öğretimi kavramlarını gündeme getirmiştir.

Weinstein ve Mayer (1986) öğrenme stratejisini bireylerin kendi kendine öğrenmesini kolaylaştıran tekniklerin her biri olarak tanımlamıştır. Gagne ve Driscoll (1988) ise, öğrenme stratejisini, öğrencilerin kendi kendilerine öğrenebilmeleri için geliştirdiği işlemler olarak tanımlamıştır. Sünbül (1998) de, öğrenme stratejilerini öğrencilerin bağımsız olarak kendi öğrenme görevlerini gerçekleştirebilmeleri sağlayan teknikler, ilkeler ve alışkanlıklar olarak ifade etmiştir. Zhan ve Sternberg (2001) bireyin etkili karar alma sürecinde kullandığı işlem basamaklarını öğrenme stratejisi olarak tanımlamıştır.

Son yıllarda öğrenme stratejileriyle ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde de çeşitli tanımlamalarla karşılaşmaktayız. Öğrenme stratejisi, öğrenmeyi gerçekleştirmek için izlenen yol, öğrencinin kendi kendine öğrenebilmesi için kullandığı işlemler, öğrencinin öğrenme sırasında kullandığı ve bilginin kodlanması sürecini etkileme amacıyla olan davranış ve düşüncelerdir (Açıkgöz, 2005; Harmanlı, 2000). Öğrenme stratejileri, bireyin öğrenme sırasında duyu organlarına gelen uyarıcıları kısa ve uzun süreli hafızaya transfer etmesini sağlayan tekniklerdir (Selçuk, 2005). Öğrenme stratejisi, öğrenenin öğrenme sırasında sahip olduğu ve bu süreci etkileyen davranış ve düşünce biçimleridir (İflazoğlu Saban ve Bal, 2010). Öğrenme stratejileri, yeni bilgilerin, önceden kazanılmış bilgilerle birleştirilmesi ve bu bilgilerin gerektiğinde hatırlanmasına yardımcı olacak davranışlardır (Saracaloğlu ve Karasakaloğlu, 2011). Öğrenme stratejileri, bireyin öğrenmelerini gerçekleştirmek için geliştirdiği yoldur (Yıldızlar, 2012). Öğrenme stratejileri, öğrencilerin öğrenme-öğretme süreci içinde ya da bireysel hazırlıklarında kendisine sunulan bilgileri zihinsel süreçlerinden geçirerek, ona anlam vermesi ve onu kendine mal etmesi için gerekli olan çabaları ortaya koymasındır (Tay, 2013). Öğrenme stratejileri, öğrenenin bilgiyi duyuşsal kayıttan kısa süreli belleğe aktarmasını, kısa süreli belleğe gelen bilgiyi etkili olarak işlemesini, kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe transferini, uzun süreli bellekten geri getirmesini kolaylaştıran yollardır (Çelik, 2016).

Öğrenme stratejilerinin tanımları ve bu tanımları kapsayan araştırmalar incelendiğinde, öğrencilerin öğrenme sürecinde kullandıkları stratejilerin, öğrenmenin etkisine yönelik bilgiler verdiğini söyleyebiliriz (Baş, 2014). Öğrencilerin edindikleri bilgileri anlamlı hale getirirken kullandıkları öğrenme stratejileri, onların öğrenme sürecindeki etkililiğini de artırır (Şahin, 2015). Öğrenme-öğretme sürecinde öğrenciler tarafından kullanılan ve zihinsel işlemleri içeren bu özel yollar öğretmenler tarafından öğretilir (Bayındır, 2006). Öğrenme stratejileri, öğretmenin bilgisel değerlendirmesine yardımcı olacak zihinsel taktikleri kapsar. Ayrıca öğrenme stratejileri öğrenme-öğretme sürecinde gerçekleşecek öğrenmelerin harekete geçmesine de yardımcı olur (Derry ve Murphy, 1986; Nisbet ve Shucksmith, 1986; Mayer, 1992).

Öğrenme, öğrencilerin yaptığı bir şeydir, öğrenciler üzerine yapılan bir şey değildir (National Research Council, 1996). Çok iyi öğrettiklerini düşünen öğretmenlerin öğrencileri hiçbir şey öğrenememiş olabilir. Bu nedenle öğretim ve öğrenme aynı şey değildir (Bodner, 1986).

Gagne ve Glasser (1987) öğretmenlerin sınıfa birbirinden farklı iki amacı gerçekleştirme için girdiklerini belirtir. Bunlardan biri öğrenme ürünleriyle, diğeri de öğrenme süreciyle ilgilidir. Öğrenmenin ürün kısmına dönük beklentiler, sürecin sonunda öğrencilerin bilmeleri ya da yapmaları gerekenlerle ilgilidir. Süreçle ilgili amaçlar ise, öğrencilerin öğrenmeyi gerçekleştirmek için kullanabilecekleri strateji ve teknikler ile ilgilidir (Akt. Köse, 2010). Öğretmenler tarafından öğretilen öğrenme stratejileri, öğrenciler tarafından kullanıldığında öğrenilenlerinin niteliğinin yükselmesi ve kalıcılığın artması kaçınılmazdır (Babadoğan, 1994).

Öğretmenin öğrenme stratejilerinin farkında olması ve stratejileri nasıl öğreteceğini bilmesi, öğrenme öğretme sürecinde ele alınan her konunun öğrenci tarafından daha kolay anlamlı hale gelmesini de sağlayabilir (McNeil, 1971). Öğretmen bu süreçte öğrenme stratejileri ile öğrenci arasında köprü görevindedir (Bayındır, 2006). Öğretmenin yardımıyla öğrenme stratejilerinden haberdar olan öğrencide hangi konuda hangi stratejiyi kullanacağını bilmeli ve kullanabilmelidir (Sünbül, 1998).

İlkokulda öğrencilerin %62'si öğrenme stratejilerini öğretmenlerinden öğrenmektedir (Güven, 2004). Bu nedenle öğretmenlerin öğrenme stratejileri ve stratejilerin öğretiminden haberdar olması, öğrenme stratejilerinin öğretimi için son derece önemlidir. Öğretmen, öğrenme stratejileri açısından belli bir bilgi düzeyinde ise öğrenme-öğretme sürecini planlarken bunlara dikkat eder. Eğer öğretmen planladığı öğrenme sürecinde öğrenme stratejilerinin kullanılmasını açısından öğrencilere model olursa, öğrencilerin öğrenme stratejilerini farkına vararak kullanmasına neden olur (Schunk ve Zimmerman, 1998).

Alanyazın incelendiğinde öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının öğrenme stratejilerini belirlemeye yönelik çalışmalara (Aliusta, Özer, Kan 2015; Arsal, 2005; Arsal ve Özen, 2007; Ay ve Uğurlu, 2016; Demirel, 2012; Hamurcu, 2002; İflazoğlu Saban ve Tümekaya, 2008; İflazoğlu Saban ve Bal, 2010; Kaçar, 1999; Kocabaş, 2005; Lynch, 2006 ; Oosterheert ve Vermunt, 2001; Özmen ve Gülleroğlu, 2013; Öztürk, 1995; Taş ve Sırmacı, 2016; Yıldızlar, 2012) temel eğitimdeki ve orta öğretimdeki öğrencilerin öğrenme stratejilerinin belirlenmesine yönelik çalışmalara (Aydın, 2011; Carr ve Jessup, 1997; Clarke, 2006; Kafadar, 2013; Karahan, 2007; Karalar, 2006; Kolody, 1997; Sarıbayraktar, 2006; Shih ve Gamon 2002; Şahin, 2015; Tay, 2014) çok sayıda rastlanmıştır.

Öğrenme öğretme sürecinin iki temel ögesi olan öğretmen ve öğrencilerin öğrenme stratejilerinin ayrı ayrı belirlenmesine yönelik çalışmalar çok sayıda olmasına karşın, aynı süreçleri yaşayan öğretmen ve öğrencilerin öğrenme stratejilerini birlikte nasıl algıladıklarına yönelik çalışmalar yok denecek kadar azdır. Bu araştırmalardan biri Bayındır (2006)'ın yaptığı çalışmadır. Bayındır, araştırmasında ilköğretim devlet okullarında görevli öğretmenlerin öğrenme stratejilerini öğretme düzeyleri ile öğrenme stratejilerinin öğretiminde öğrencilerin bilişsel düzeylerine ne derece yansıdığına araştırmıştır.

Alanyazındaki öğrenme stratejileriyle ilgili araştırmalar incelendiğinde, öğretmen ve öğrencilerin öğrenme stratejilerini belirlemeye yönelik olduğu görülmektedir. Öğrenme stratejilerinin öğretimine yönelik araştırmalar incelendiğinde, öğrenme sürecinde öğretmen ve öğrencilerin ne kadar önemli role sahip olduğu ortaya çıkmaktadır. Öğretmen ve öğrencilerin öğrenme stratejilerine ilişkin görüşler arasındaki ilişki yeterince araştırılmamıştır. Yapılan bu çalışmada öğretmen ve öğrencilerin öğrenme stratejilerine bakış açıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi ile strateji öğretiminde düzenlemelere katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Öğrenme stratejileri, öğrencinin kolay ve kalıcı öğrenmesini sağlamanın yanı sıra; bilinçli öğrenci, bağımsız öğrenebilme yeteneği, isteyerek ve zevk alarak öğrenme, yaşam boyu öğrenmeye temel hazırlama gibi birçok önemli sayılabilecek başka işlevleri de yerine getirir (Özer, 2002). Öğrencilerin akademik ve sosyal başarılarını etkileyecek bu işlevler, büyük ölçüde onların kendi öğrenme yollarını fark etmelerine ve öğrenmelerini yönlendirebilmelerine bağlıdır. Bu durum, ilkokuldan başlayarak öğrencilere, öğrenme stratejilerini öğretmek gerektiğini ortaya koymaktadır (Senemoğlu, 2012). Öğrenme stratejilerinin öğretiminde “öğretmek” ve “öğrenme” kavramlarının her ikisinin de ön plana çıkması gerekmektedir. Bu nedenle strateji öğretiminde öğretmenin ve öğrencilerin öğrenme sürecindeki öğrenme stratejilerini algılamaları arasındaki ilişkiyi belirlemek bu araştırmanın yapılmasının amacı olmuştur.

1.1. Araştırmanın Amacı

Yukarıda sözü edilen açıklamalara dayalı olarak bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenleriyle onlardan eğitim alan öğrencilerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın problem cümlesi “İlköğretim 4. sınıf öğretmenlerinin öğrenme stratejilerini fark etme düzeyleri ile bu düzeyde öğrenim gören öğrencilerin öğrenme stratejilerinin uygulanmasına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” biçiminde ifade edilmiştir.

Belirlenen amaç doğrultusunda araştırmanın soruları şöyle ifade edilmiştir:

1. Öğretmenlerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeylerine ilişkin görüşleri açısından cinsiyete göre anlamlı farklılık var mıdır?
2. Öğretmenlerin sınıf ortamında öğrenme stratejilerini uygulayabilmelerine ilişkin görüşleri açısından cinsiyete göre anlamlı farklılık var mıdır?
3. Öğrencilerin sınıf içinde uygulanan öğrenme stratejilerini algılamaları açısından cinsiyete göre anlamlı farklılık var mıdır?
4. Öğrencilerin öğrenme stratejilerinin sınıflarında uygulanabilirliğine, öğretmenlerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeylerine ve öğretmenlerin öğrenme stratejilerini sınıfta uygulayabilmelerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.2. Araştırmanın Önemi

Eğitim sistemi öğrencilere sadece bilgi vermemeli, onların üst düzey düşünme becerilerini kazanmalarına da yardımcı olmalıdır (Çubukçu, 2004). Bu düşünceden hareketle öğrenme stratejileriyle ilgili yapılmış araştırmalar incelendiğinde (Belet, 2005; Doğan 2002; Talu, 1997; Yıldız, 2003), bu ilerlemenin sağlanabilmesi için

öğrencilere öğrenme stratejilerini doğru kullanabilme yeterliliğinin öncelikli olarak kazandırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu süreçteki önemli unsurların başında öğretmenlerin, özellikle de sınıf öğretmenlerinin geldiği düşünülmektedir. Öğrencilerinde öğrenme stratejilerini geliştirmeyi düşünen ve bunu amaç edinen öğretmenlerin “öğrenmeyi öğrenmek” kavramını özümsemesi ve öğrenme stratejilerini kullanması gerekir. Öğrenme stratejilerinin önemini benimsemiş öğretmenler, öğrencilerine öğrenme stratejilerini daha kolay bir biçimde öğretebilir (Yıldızlar, 2012). Özellikle sınıf öğretmenlerinin mesleklerini icra ederken öğrenme stratejilerine dair bilgi sahibi olmaları, kendilerini bu konuda geliştirmeleri onların öğrencilerinin de stratejileri kullanmalarına yardımcı olacaktır.

Öğrenme stratejilerinin bir sistem içerisinde öğretilmesi için öğretmen ve öğrencilerin bu stratejileri fark etmesi gerekir. Öğrenme öğretme sürecinin iki temel ögesi olan öğretmen ve öğrencilerin stratejilerin önemini fark etme açısından aynı noktada olması sürecin daha anlamlı geçmesine neden olabilir. Öğrenme stratejilerinin öğretiminde hem öğretmenin hem de öğrencilerin beklentilerine dayalı bir süreç işletilirse, her iki tarafta stratejilerin yararını anlar. Eğer öğretmen sürecin bu şekilde işlediğini düşünür ve öğrenme stratejilerinin öğretimini buna göre yürütürse öğrenme stratejilerinin uygulandığını görebilir. Öğretmenler öğrenme stratejilerini öğretirken öğrencilerde stratejileri öğrenirken “öncelikli olarak öğrenme stratejilerinin önemini fark etmeleri, anlamlandırmaları gerekliliği bakımından benzer anlayışa sahip olmalıdır.” düşüncesi, bu çalışmanın temelini oluşturmuştur.

Öğretmen ve öğrencilerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeyleri arasındaki ilişkiye yönelik alanyazında çok fazla araştırmaya rastlanmadığından, çalışmanın alanyazına önemli katkısı olacağı düşünülmektedir. Araştırma, sınıf öğretmenlerine yönelik yapılmıştır. Bu araştırmanın diğer düzeylerde ya da farklı branşlarda öğretmen ve öğrencilerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeylerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesine olanak sağlayacağı umut edilmektedir.

2. YÖNTEM

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama araştırması, deneysel olmayan araştırmanın oldukça yaygın olarak kullanılan bir türüdür. Bu araştırmalarda bireyler anket doldurur ya da tutumları, faaliyetleri, düşünceleri ve inanışları hakkında kendileri ile görüşme yapılır. Anket ya da görüşme protokolü genellikle aynı uyararla her bir araştırma katılımcısını belirtmek üzere standardize edilmiştir. Tarama araştırması sıklıkla ilgilenilen konular doğrultusunda hedeflenen evrenden seçilen bir örneklem ile gerçekleştirilir (Christensen, Johnson ve Turner, 2012).

2.1. Çalışma Grubu

Çalışma, uygulama alanı olarak araştırmacıya sağladığı fiziksel, yönetsel ve uygulama kolaylıkları nedeniyle 2015-2016 öğretim yılının ikinci döneminde Mardin İli Artuklu (Merkez) ilçesindeki devlete bağlı 12 ilkokulda görev yapan öğretmen ve öğrenim gören öğrencilerle yürütülmüştür. Bu kapsamda çalışmada, rastlantısal olmayan örnekleme yöntemlerinden kolay örneklem alma yoluna gidilmiştir. Araştırma, gönüllü olan öğrencilerle yapılmış, katılımcılardan araştırma kapsamında bu verilerin kullanılabilmesi için sözlü olarak izinler alınmış ve çalışmayla ilgili olarak tüm katılımcılar uygulama öncesi bilgilendirilmiştir. Bilgilendirmelerin ardından çalışmaya girmek istemeyen katılımcılar araştırma kapsamından çıkartılmıştır.

Araştırmanın çalışma evrenini, 2015-2016 öğretim yılında Mardin'deki devlet ilkokullarında görev yapan sınıf öğretmenleri ve ilkokulda öğrenim gören 4. sınıfta öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Buna göre örneklem, 66 ilkokul dördüncü sınıf öğretmeni ve 360 dördüncü sınıf öğrencisinden oluşmuştur. Araştırmanın dördüncü sınıf öğrencileri ile sınırlandırılmasının nedeni ilkokulun sonunda öğrencilerin dört yıllık öğrenme stratejileri hakkında elde ettikleri deneyimlerden yararlanmak; buna bağlı olarak sınıf öğretmenlerinin dördüncü sınıf öğrencileriyle daha çok zaman geçirdiği için onların öğrenme stratejilerinin belirlenmesi ve etkilenmesinde önemli rolleri olabileceğine dair düşüncedir. Araştırma için Mardin ilinin seçilmesinin nedeni daha öncede belirtildiği gibi örneklem alma (rastlantısal olmayan örnekleme yöntemlerinden kolay örneklem) yöntemidir.

Araştırma kapsamındaki 12 ilkokulda 2270 dördüncü sınıf öğrencisi öğrenim görmektedir. Araştırmaya dördüncü sınıf öğrencilerinden 360'ı katılmıştır. Aynı okullarda dördüncü sınıfta derse giren öğretmen sayısı 78'dir. Bir başka deyişle araştırmadaki dördüncü sınıf öğrencileri tüm dördüncü sınıf öğrencilerinin % 15.85'i, öğretmenlerin ise % 84'61'ini temsil etmektedir. Araştırmaya katılan 66 öğretmenin ve 360 öğrencinin okul ve cinsiyete göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.*Araştırma Grubuna Giren Öğretmen Ve Öğrencilerin Okullara Göre Dağılımı*

İlkokul Adları	Öğretmen		Öğrenci	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Cumhuriyet	2	2	20	18
Selahaddin Eyyübi	3	2	15	14
Kabala Atatürk	2	2	13	8
Mardin TOKİ	4	3	21	15
Noter Cevdet Altun	3	3	22	17
Sakarya Aycan Çaltekin	4	3	20	16
Ortaköy Atatürk	2	2	15	11
Atatürk	2	2	12	10
Gökçe	4	3	20	14
Ortaköy Cumhuriyet	2	2	21	10
13 Mart	3	3	15	9
Abdulkadir Tutaşı	5	3	14	10
Kadın / Erkek Toplamı	36	30	208	152
Kadın / Erkek %	54.54	45.46	57.77	42.23
TOPLAM		66		360

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin 36’sı (%54.54) kadın, 30’u (%45.46) erkek; araştırmaya katılan öğrencilerin ise 208’i kadın (57.77), 152’si erkektir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin elde edilmesinde öğretmenlerin öğrenme stratejilerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla Öğrenme Stratejilerinin Farkındalık Düzeyi Envanteri kullanılmıştır. Öğrenme Stratejilerinin Farkındalık Düzeyi Envanterinin orijinali Oxford (2004) tarafından düzenlenen Rae Lan ve Kay Moon’un geliştirdiği Strateji Öğretiminde Öğretmen İnançları Envanteri (TBISI)’dir. Envanterin Bayındır (2006) tarafından Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Envanterde 24 madde bulunmaktadır. Envanter iki boyutludur. Birinci boyuttaki maddeler öğretmenlerin öğrenme stratejilerinin öğretimi hakkındaki tutumu; ikinci boyuttaki maddeler ise öğretmenlerin öğrenme stratejilerinin önemine ilişkin görüşlerini kapsamaktadır. Anket 5’li Likert tipindedir. Anketten alınabilecek en yüksek puan 120, en düşük puan ise 24’tür. Öğrenme Stratejilerinin Farkındalık Düzeyi Envanterinde demografik bilgilerin alınması için bilgi formuna cinsiyet değişkeni eklenmiştir.

Bayındır (2006) Türkçeye uyarladığı Öğrenme Stratejileri Farkındalık Düzeyi Envanteri dilsel eş değeri (r=.64) $p<0,01$ düzeyinde anlamlıdır. Envanterin devamlılık katsayısı hesaplandığında bu katsayının .88 olduğu görülüp ($p<0,01$) tutarlı olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca Envanterin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı birinci bölüm için .85, ikinci bölüm için .83 ve geneli için ise .89 hesaplanmıştır. Yeşilyurt (2013) aynı envanterle yaptığı çalışmada Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı birinci bölüm için .80, ikinci bölüm için .77 ve geneli için ise .84 hesaplanmıştır. Bu sonuçlara bakıldığında Envanterin güvenilir olduğunu söyleyebiliriz. Bu çalışmadaki ölçümlerin Cronbach’s Alfa güvenilirlik katsayıları Öğrenme Stratejilerinin Farkındalık Düzeyi Envanteri için .94, Öğretmen Anketi için .84, Öğrenci Anketi için ise .84 olarak hesaplanmıştır. İç tutarlılık düzeyinin ideal kabul edilebilmesi için genellikle istenen kritik alfa değeri .70 ve üzeridir (Özdamar, 2004).

Araştırmada kullanılan bir başka veri toplama aracı ise Bayındır (2006)’ın Weinstein ve Mayer (1986)’in geliştirmiş olduğu ve Öztürk (1996)’ün yapmış olduğu sınıflamaya dayalı öğrenme stratejileri temel alınarak hazırlanan Öğretmen Anketi’dir. Bu anket ile öğrenme stratejilerinin öğrenme öğretme süreçlerindeki durumu, stratejilerin öğretimini etkileyen faktörler ve bunların etki dereceleri ve öğrenciler üzerindeki yansımaları hakkında bilgi toplanması amaçlanmıştır. Ankette 21 madde bulunmaktadır. 7 öğrenme stratejisinin (Dikkat, tekrar, anlamlandırma, örgütleme, hatırlama, bilisi yönetme ve duyuşsal öğrenme stratejileridir) her biriyle ilgili 3’er madde bulunmaktadır. Anket 5’li Likert tipidir. Bu anketle eşlenik olarak yine Bayındır (2006) tarafından hazırlanan Öğrenci anket Formu da bu araştırmada kullanılan bir başka veri toplama aracıdır. Her iki eşlenik veri toplama aracından alınacak en yüksek puan 105, en düşük puan ise 21’dir.

Öğretmen ve öğrenci anketlerinin deneme uygulaması Ankara ve İzmir’deki iki özel, dört devlet olmak üzere toplamda altı ilkokuldaki 41 sınıf öğretmeni, 233 de ilkokul dördüncü sınıf öğrencisi ile yapılmıştır. Deneme uygulaması 2015-2016 öğretim yılının ekim ve kasım aylarında gerçekleşmiştir. Öğretmen anketinin deneme uygulaması sonucunda aritmetik ortalamasının 82,78 ve standart sapmasının 18,2 olduğu belirlenmiştir. Anketin deneme uygulamasında ise Cronbach Alpha katsayısı 0,79 olarak hesaplanmıştır. Öğrenci anketinin deneme uygulaması sonucunda aritmetik ortalamasının 79,82 ve standart sapmasının 10,9 olduğu belirlenmiştir. Anketin deneme uygulamasında ise Cronbach Alpha katsayısı 0,81 olarak hesaplanmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Öğrenme Stratejilerinin Farkındalık Düzeyi Envanteri, Öğretmen Anket Formu, Öğrenci Anket Formu öğrencilere dağıtılmadan önce araştırmanın amacı, sonuçlarının hangi amaçlarla kullanılacağı açıklanıp öğrencilerin Envanteri ve anketleri içtenlikle yanıtlamaları istenmiştir. Veri toplama araçları, 2016 yılının nisan ve mayıs aylarında araştırma kapsamındaki ilkokullarda sınıf öğretmenleri tarafından uygulanmıştır.

Araştırmadaki ölçeklerden elde edilen veriler bilgisayarda SPSS 15.0 İstatistik Programıyla çözümlenmiştir. Öğretmenlere uygulanan Öğrenme Stratejileri Farkındalık Ölçeği ile Öğretmen Anketinden elde edilen puanlar arasında cinsiyete göre farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla t testi yapılmıştır. Aynı şekilde öğrencilerin Öğrenci Anketinden elde edilen puanlar açısından cinsiyete göre fark olup olmadığını belirlemek amacıyla t testi yapılmıştır.

Öğretmenlere uygulanan iki ölçek ve öğrencilere uygulanan bir ölçekten elde edilen puanlar arasındaki ilişkinin belirlenmesi için “Korelasyon Analizi Tekniği” kullanılmıştır. Üç ölçekten elde edilen puanlar normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Normal dağılım gösterdiği görülen sürekli değişkenler için Pearson Momentum Korelasyon Katsayısı kullanılabilmektedir.

3. BULGULAR

Araştırma grubunda yer alan öğretmenlerin Öğrenme Stratejilerinin Farkındalık Düzeyi Envanteri ve Öğretmen Anketinden aldıkları puanlar öğretmenlerin öğrenme stratejilerine bakış açısı olarak kullanılmıştır. Araştırma grubunda yer alan öğrencilerin Öğrenci Anketinden aldıkları puanlar da öğrencilerin öğrenme stratejilerini algılama biçimi olarak değerlendirilmiştir. Üç ölçekle ilgili normallik analizi yapıldığında aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir. Aşağıdaki sonuçlara göre üç ölçeğinde normallik göstermesi sonucunda yapılan analizlerde parametrik testler tercih edilmiştir (Büyüköztürk, 2002).

5. Öğrenme Stratejilerinin Farkındalık Düzeyi Envanterinin uygulandığı 66 öğretmenin ortalama puanı 97.88 ve standart sapması 8.37’dir. Envanterden alınan puanların dağılımının basıklık (-.224) ve çarpıklık (.274) değerleri incelendiğinde dağılımın normal olduğu görülmektedir.
6. Öğretmen Anketinin uygulandığı 66 öğretmenin ortalama puanı 82.72 ve standart sapması 10.33’dür. Anketten alınan puanların dağılımının basıklık (.814) ve çarpıklık (.295) değerleri incelendiğinde dağılımın normal olduğu görülmektedir.
7. Öğrenci Anketinin uygulandığı 36 öğrencinin ortalama puanı 85.54 ve standart sapması 17.51’dir. Anketten alınan puanların dağılımının basıklık (.742) ve çarpıklık (-.908) değerleri incelendiğinde dağılımın normal olduğu görülmektedir.

“Öğretmenlerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeylerine ilişkin görüşleri açısından cinsiyete göre anlamlı farklılık var mıdır?” araştırma sorusuyla ilgili olarak Tablo 2 incelendiğinde, öğretmenlerin Öğrenme Stratejileri Farkındalık Düzeyi Envanterinden elde ettikleri puanların ($t_{64} = -1.089$, $p > .05$) cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

Tablo 2.

Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Öğrenme Stratejileri Farkındalık Düzeyi Envanterinden Elde Ettikleri Puanlara Göre Aritmetik Ortalama, Standart Sapma Ve T Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Kadın	36	97.88	8.37	64	-1.089	.092
Erkek	30	100	7.14			

$p < .05$

“Öğretmenlerin sınıf ortamında öğrenme stratejilerini uygulayabilmelerine ilişkin görüşleri açısından cinsiyete göre anlamlı farklılık var mıdır?” araştırma sorusuyla ilgili olarak Tablo 3 incelendiğinde, öğretmenlerin Öğretmen Anketinden elde ettikleri puanların ($t_{64} = -.305$, $p < .05$) cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir.

Öğretmen Anketi puanları incelendiğinde erkek öğretmenlerin aldıkları puan ($\bar{X} = 83.33$), kadın öğretmenlerin puanından ($\bar{X} = 82.72$) daha yüksektir.

Tablo 3.

Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Öğretmen Anketinden Elde Ettikleri Puanlara Göre Aritmetik Ortalama, Standart Sapma Ve T Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Kadın	36	82.72	10.33	64	-.305	.000
Erkek	30	83.33	4.07			

p<.05

“Öğrencilerin sınıf içinde uygulanan öğrenme stratejilerini algılamaları açısından cinsiyete göre anlamlı farklılık var mıdır?” araştırma sorusuyla ilgili olarak Tablo 4 incelendiğinde, öğrencilerin Öğrenci Anketinden elde ettikleri puanların ($t_{358} = -1.825$, $p > .05$) cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

Tablo 4.

Kız Ve Erkek Öğrencilerin Öğrenci Anketinden Elde Ettikleri Puanlara Göre Aritmetik Ortalama, Standart Sapma Ve T Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Kız	208	83.83	18.16	358	-1.825	.069
Erkek	152	87.26	16.86			

p<.05

“Öğrencilerin öğrenme stratejilerinin sınıflarında uygulanabilirliğine, öğretmenlerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeylerine ve öğretmenlerin öğrenme stratejilerini sınıfta uygulayabilmelerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” araştırma sorusuyla ilgili olarak Tablo 5 incelendiğinde, öğrencilerin öğrenme stratejilerinin sınıfta uygulanmasına ilişkin görüşleriyle, öğretmenlerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeyleri arasındaki görüşleri arasında -.02 düzeyinde anlamlı, çok düşük düzeyde ve negatif yönde; öğrencilerin öğrenme stratejilerinin sınıfta uygulanmasına ilişkin görüşleriyle, öğretmenlerin öğrenme stratejilerini uygulamalarına ilişkin görüşleri arasında -.07 düzeyinde anlamlı, düşük düzeyde ve negatif yönde; öğretmenlerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeylerine ilişkin görüşleriyle öğretmenlerin öğrenme stratejilerini uygulamalarına ilişkin görüşleri arasında .51 düzeyinde anlamlı, orta düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur.

Tablo 5. Öğrencilerin Öğrenme Stratejilerinin Sınıfta Uygulanmasına, Öğretmenlerin Öğrenme Stratejilerini Fark Etme Düzeyleri Ve Öğretmenlerin Öğrenme Stratejilerini Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Arasındaki İlişki

Pearson Momentum	Öğrencilerin öğrenme stratejilerinin uygulanmasına ilişkin görüşleri	Öğretmenlerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeylerine ilişkin görüşleri	Öğretmenlerin öğrenme stratejilerini uygulamalarına ilişkin görüşleri
Öğrencilerin öğrenme stratejilerinin uygulanmasına ilişkin görüşleri	1.00	0.02	-.07
Öğretmenlerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeylerine ilişkin görüşleri	- 0.02	1.00	.51**
Öğretmenlerin öğrenme stratejilerini uygulamalarına ilişkin görüşleri	-.07	.51**	1.00

**p>0.01

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğretmenlerin öğrenme stratejilerine yönelik farkındalıklarını ortaya koyan Öğrenme Stratejileri Farkındalık Düzeyi Envanterinden elde ettikleri puanların cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği araştırmanın bulgularında görülmektedir. Alanyazın incelendiğinde Yeşilyurt (2013)’un öğretmenlerin öğrenme stratejilerine ilişkin farkındalık düzeylerini belirlemeye yönelik yaptığı araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Yeşilyurt araştırmasında, bu araştırmada kullanılan veri toplama aracının aynısını kullanmıştır. Yeşilyurt’un yaptığı araştırmanın sonucunda hem öğretmenlerin öğrenme stratejilerini kullanması hem de öğretmenlerin stratejileri fark etmesi açısından cinsiyet değişkenine göre kadın ve erkek öğretmenler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ayrıca araştırmanın sonunda öğretmenlerin öğrenme stratejilerini algılama düzeyinin ortalamanın üstünde olduğu ama bu farkındalığın istenildiği gibi üst düzey bir dereceye sahip olmadığı da bulunmuştur.

Öğretmenlerin öğrenme stratejilerine ilişkin farkındalıkları doğal olarak öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarından da etkilenmektedir. Aslında öğrenme stratejisi gibi öğrenme-öğretme sürecinde yer alacak bütün unsurlar, öğretmenlerin mesleğe ilişkin tutumlarıyla çok yakından ilgilidir denilebilir. Çapri ve Çelikkaleli (2008) eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarıyla yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının cinsiyete göre öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının değişip değişmediğini belirlemeye çalışmıştır. Çapri ve Çelikkaleli'nin yaptığı çalışmada kadınlar lehine anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. İçinde bulunduğumuz toplumda kadınların meslek seçimlerinde öğretmenliğe yöneltilmeleri, dolayısıyla kadınların da sahip oldukları bu mesleğe sıkı sıkıya sarılmaları sonucunda bu bulgu ortaya çıkarmış olabilir. Bir başka deyişle, Çapri ve Çelikkaleli'nin yaptığı çalışmada bu araştırmanın bulgularından farklı olarak öğretmenlik mesleğinin icra edilmesinde önemli bir yere sahip olan "mesleki tutum" kavramı açısından kadın öğretmenlerin erkeklere göre daha olumlu olduğu söylenebilir.

Öğretmenin kullandığı stratejiler, öğrenciye verdiği tepkiler, duygusal ve bilişsel tutumu öğrenciyi etkilemektedir. Öğrenciler çoğu kez öğretmenin verdiği bilgiden çok onun konuya yaklaşımına, hal ve hareketlerine ve yorumlama gücüne dikkat etmektedir. Öğretmenin ilgisi ve tutumu öğrenmenin gerçekleşmesinde önemli bir role sahiptir (Karahana, 2003). Öğretmenlerin öğrenmenin gerçekleşmesi için gerekli bir yol olan öğrenme stratejilerinin kazandırılması için sergiledikleri tutumun çok etkili olduğu ifade edilebilir. Bu tutum olumlu olursa öğrencinin bu anlamdaki başarısı, olumsuz olursa başarısızlığı için ortam hazırlayabilir.

Yılmaz (2013) araştırmasında öğretmen tutumlarının farklı şekillerde sınıflandırıldığını belirtmiştir. Burada yapılan sınıflandırmalardan biri demokratik öğretmen tutumudur. Demokratik öğretmen tutumundaki öğretmen, öğrencileri arasında farklılık gözetmez, bireysel farklılıkları görür, öğrenme zamanını doğru kullanan, öğrencileri değerlendirdiği ölçütleri objektif olarak yapılandırır (Asan, 1988). Demokratik öğrenme tutumunu benimseyen öğretmenler eleştirilmeyi isteyip kendilerini eleştirecek ortamlar yaratırlar. Ayrıca bu öğretmenler sınıfın bir üyesi konumdadırlar (Oğuzkan, 1985). Demokratik öğretmen tutumuna sahip öğretmenler, öğrenme-öğretme sürecinde sergiledikleri tavır ve davranışlarla öğrencilerin serbestçe araştırma yapabildikleri, kendi kararlarını kendilerinin verdiği ve böylece bilgiyi ezberlemek yerine anlayarak öğrenmeyi seçtikleri özelliklere sahip olmalarını sağlar (Tezcan, 1988). Öğrenme öğretme stratejilerinin öğrenilmesinin en temel amaçlarından biri olarak "öğrenmeyi öğrenmek" kavramını kabul ettiğimizde sergilenen öğretmen tutumlarının ne kadar etkili olduğunu görebiliriz. Bu sebeplerden dolayı öğretmenlerin sınıf içinde sergiledikleri tutumların öğrenme stratejilerinin öğretilmesi için belirleyici bir görevi olduğu söylenebilir.

Araştırmada öğretmenlerin, öğrenme stratejilerini uygulayabilmelerine yönelik bilgiler veren Öğretmen Anketinden elde ettikleri puanların, erkekler lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Alanyazın incelendiğinde bu araştırmanın sonuçlarından farklı olarak öğrenme öğretme sürecinde kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden öğrenme stratejileri konusunda daha etkili oldukları ya da olumlu baktıkları sonucuna ulaşılmıştır. Babadoğan (1996) farklı liselerde görev yapan 36 öğretmen ile araştırma yapmıştır. Babadoğan, araştırmasını, öğretmenlerin öğrenme düzeylerine sahip olma derecelerini, birçok değişkene göre değişip değişmediğine yönelik onların görüşlerini alarak gerçekleştirmiştir. Araştırmadaki değişkenlerden biri cinsiyettir. Babadoğan çalışmasında kadın öğretmenlerin erkeklere göre öğrenme stratejileri konusunda daha etkili oldukları ortaya koymuştur. Kuzu ve Yıldırım (2013) da cinsiyet değişkeni açısından öğretmenlerin bilişsel farkındalık stratejilerini kullanma düzeylerini belirledikleri çalışmada, bilişsel stratejilerin alt boyutları açısından kadın öğretmenler lehine anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğrenme stratejileri konusundaki görüşlerinde farklılık oluşmasında öğretmenlerin mezun oldukları okul, mesleklerini icra ettikleri okul grubu, girdikleri derslerin niteliği, mesleki kıdem dereceleri gibi değişkenler etkili olabilir. Babadoğan (1996) yaptığı çalışmada öğretmenlerin mesleki kıdemlerindeki farklılaşmanın mesleki kıdemde önde olanların lehine öğrenme stratejilerini kullanma bakımından farklılaşma olduğunu ortaya koymuştur. Özcan (2007) çalışmasında öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile öğrenme öğretme süreçlerinde biliş üstü becerileri geliştirmek için kullandıkları stratejiler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını araştırmıştır. Araştırmanın sonucunda mesleki kıdemi 1-5 yıl olanların, 5 yıldan fazla olanlara göre derslerinde biliş üstünü geliştiren stratejilere daha az yer verdikleri sonucuna ulaşmıştır. Pinnegar (1993) öğretmenlik mesleğine yeni başlayanların öğretim sürecine daha genel baktığını, işlevsiz olan ayrıntılara takıldıklarını ve belki de en önemlisi mesleki bilgilerini nerede ve nasıl kullanacakları konusunda zayıf kaldıklarını araştırmasının sonucunda ifade etmiştir.

Öğretmenlerin mesleki bilgi, beceri ve kültürlerini oluşturdukları eğitim fakültelerinde öğrenme stratejilerinin öğretiminde etkili olduğunu söyleyebiliriz. Kuzu ve Yıldırım (2013) öğretmenlerin bilişsel farkındalık stratejilerini kullanabilmelerini, mezun oldukları fakülteler açısından değerlendirdiklerinde sadece iki açıdan (öğrenci davranışlarını tanımlama ve model olma) eğitim fakültesi mezunlarının farklı olduğu sonucuna varmışlardır. Kuzu ve Yıldırım bu sonuçları eğitim fakültelerinde verilen pedagojik formasyon derslerinin de düşündürücü bir özelliğe sahip olduğunu ifade etmiştir.

Öğretmenlerin aldıkları eğitim formasyonu derslerinin mesleklerini icra ederken etkili öğretme-öğrenme ortamlarının oluşturulmasında önemli bir role sahiptirler. Bu nedenle, bu derslerde öğrencilerin öğrenmeye yönelik gereksinim ve özellikleri kadar öğretmenlerin öğrenmeye yönelik gereksinimleri de dikkate alınmalıdır. Kendi öğrenme sorumluluğunun farkında olan, öğrenme sürecini öğrenmeye dönük özelliklerine ve öğrenirken tercih ettiği yollara göre düzenleyebilen öğretmen, öğrencilerde bu özellikleri kazandırmada doğru bir model olacaktır. Ayrıca, öğretmen eğitimi programlarının öğretmen adaylarına bu özellikleri kazandıracak biçimde düzenlenmesi, kendi öğrenme süreçleri hakkında farkındalık kazanmalarını sağlayarak mesleğe başladıklarında, öğrencilerine doğru model olabilmelerini kolaylaştıracaktır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf içinde uygulanan öğrenme stratejilerine ilişkin düşüncelerini belirlemeye yönelik Öğrenci Anketinden elde ettikleri puanların cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Araştırmanın bu bulgusuyla ilgili alanyazında öğrenme stratejilerinin kullanılmasına ya da algılanmasına ilişkin erkek ve kızlar arasında farkın olmadığını ortaya koyan ve bu anlamda araştırmanın bulgusunu destekleyen araştırmalarda bulunmaktadır. Park (2000), lise öğrencileriyle yaptığı araştırmada Koreli, Vietnamlı ve Çinli öğrencilerin öğrenme biçimleri arasında erkek ve kız öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını bulmuştur. Phakiti (2003), Thai Üniversitesinde öğrenim gören 384 öğrenci ile yaptığı araştırmada kız ve erkek öğrenciler arasında bilişsel stratejilerin kullanımına ilişkin bir farklılığın olmadığını sonucuna ulaşmıştır. Karakış ve Çelenk (2007) yaptıkları araştırmada genel öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri ve dikkat bilişi yönetme ve duyuşsal stratejileri kullanabilmeleri gibi iki değişken açısından kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulamamışlardır. Baykara (2011) eğitim fakültesindeki öğrencilerle yaptıkları araştırmada erkek ve kız öğrenciler arasında örgütlenme stratejileri dışında diğer bütün stratejilerde ve toplam strateji puanları arasında anlamlı bir fark bulamamıştır. Aydın (2011) araştırmada kız ve erkek öğrencilerin coğrafya dersinde kullandıkları öğrenme stratejilerini karşılaştırmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğin işletme ve planlama stratejileri boyutlarında kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı farklılıklar olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yamaç (2011) araştırmada beşinci sınıf öğrencilerinin matematik dersine yönelik tutum ve inançları, onları motive edici inançları, bilişsel ve bilişüstü özdüzenleme stratejileri arasındaki ilişkileri incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencileri motive edici inançlar ile bilişüstü özdüzenleme stratejileri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmadığı görülmüştür. Demirel (2012) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmada, telafi stratejileri açısından kız ve erkek öğrencilerin aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark bulamamıştır. Tay (2014) araştırmada ortaokul 6 ve 7. sınıflarında öğrenim gören öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde kullandıkları öğrenme stratejilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda altıncı sınıf öğrencilerinin dikkat, kısa süreli bellekte depolama, kodlama, geri getirme ve izleme stratejileri açısından, yedinci sınıflarda ise kısa süreli bellekte depolama, kodlama, geri getirme ve izleme stratejileri açısından kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretim sürecindeki iki cinsin kendi özelliklerini ortaya koyması, sürecin içinde farklı düşüncelere, bu düşüncelerinde bireylerin birbirlerini tamamlamasına neden olabilir (Ong ve Lai, 2006). Öğrenme-öğretme sürecindeki edinilecek bilgi ve becerilerin, farklı bakış açılarıyla da ele alınması, kız ve erkek öğrencilerin birbirlerinden etkilenmesine, dolayısıyla benzer tepkileri vermelerine olanak verebilir.

Öğretim sürecinde öğrenme stratejilerine karşı kız ve erkek öğrencilerin vermiş olduğu tepkilerin ya da algılama düzeylerinin benzer olabilmesi, öğrencilerin aynı amaçla ve istekle öğrenme-öğretme süreçlerinde bulunmasından kaynaklanabilir. Öğrenme sürecinde bulunma nedenini özümseyen öğrenciler, ulaşmaya çalıştıkları amaçları gerçekleştirebilmeleri için, buldukları ya da sahip oldukları ortamlardan belli beklentiler içine girerler. Bu beklentiler onlara amaçlara ulaşmak için yapacakları planlamada rehber olur (Aydın, 1991). Eğer rehberlik süreci ya da yol haritası, öğrenme sürecinin bütün paydaşları tarafından aynı şekilde hissedilirse, benzer tepkilerin verilmesi bu hislerin doğal bir sonucu olabilir.

Alanyazında araştırmanın bulgularından farklı olarak öğrenme stratejilerinin kullanılması ya da algılanmasına yönelik erkek ve kız öğrenciler arasında farklılıklar olduğunu ifade eden araştırmalarda bulunmaktadır. Bu araştırmaların çoğu kızların lehine olduğu görülmektedir. Özer (1993) eğitim fakültesindeki öğrencilerin ders çalışma ve etkili öğrenme performanslarını incelediği araştırmada kadınların erkeklere göre tutum, güdülenme ve kaygı düzeyi bakımından uygulanan ölçekten daha yüksek puanlar aldıklarını ortaya koymuştur. İflazoğlu Saban ve Bal (2010) yaptıkları araştırmalarında eğitim fakültesinde öğrenim gören sınıf öğretmenliği ve matematik öğretmenliği bölümündeki kız öğrencilerin öğrenme stratejilerini erkeklerden daha fazla kullandığı sonucuna varmıştır. Yıldızların (2012) Türkçe ve anaokulu öğretmen adayları üzerinde yaptığı araştırmada da dikkat öğrenme stratejilerini kızların erkeklerden anlamlı bir şekilde daha fazla kullandıkları ortaya çıkmıştır. Küçük (2012) eğitim fakültesindeki öğretmen adaylarının kullandığı öğrenme stratejilerini incelediği araştırmada kız öğrencilerin, erkek öğrencilere göre yineleme stratejilerini daha çok kullandıkları sonucuna varmıştır. Gündoğmuş (2013) eğitim fakültesindeki öğretmen adaylarına yönelik yaptığı araştırmada kız öğretmen adaylarının ayrıntılandırma ve örgütlenme öğrenme stratejilerini erkeklere göre daha sık kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Soyoğul (2015) özel bir lisede öğrenim gören 149 öğrenci ile gerçekleştirdiği çalışmasında üstün yetenekli

öğrencilerin motive edilmesi ve öğrenme stratejilerinin kullanımını sınıf düzeyi ve cinsiyet açısından karşılaştırmayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda kız öğrencilerin yineleme ve özdüzenleme stratejilerini erkeklerden daha çok kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Taş ve Sırmacı (2016) öğretmen adaylarıyla yaptıkları araştırmada kız ve erkek öğrencilerin aldıkları puanları karşılaştırmıştır. Örgütlenme, denetleme stratejileri ve tüm ölçek puanları açısından kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Alanyazında yapılan araştırmalar incelendiğinde öğrenme stratejilerinin kullanılması ve algılanmasında cinsiyetin önemli bir değişken olduğu ancak stratejilerin öğretildiği düzeye ve stratejilerin farklılaşmasından dolayı her zaman aynı sonuçları vermediğini söyleyebiliriz. Bu sonuç, alınan örneklem grubunun yaşı, kızlar ve erkekler arasındaki bilişsel ve fiziksel gelişimin farklı olmasından kaynaklanabilir. Ayrıca kızların öğrenme stratejileri açısından daha çok kullanmaya istekli olması kızların toplumda yer bulmaya çalışması için kabul edilen davranışlara rıza göstermesi olarak yorumlanabilir (Demirel, 2012).

Araştırmanın bulgularından biri, öğrencilerin öğrenme stratejilerinin sınıfta uygulanmasına ilişkin görüşleriyle, öğretmenlerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeyleri arasındaki görüşleri arasında -.02 düzeyinde anlamlı, çok düşük düzeyde ve negatif yönde; öğrencilerin öğrenme stratejilerinin sınıfta uygulanmasına ilişkin görüşleriyle, öğretmenlerin öğrenme stratejilerini uygulamalarına ilişkin görüşleri arasında -.07 düzeyinde anlamlı, düşük düzeyde ve negatif yöndedir. Bu anlamdaki bulgular öğretmen ve öğrencilerin öğrenme stratejileri açısından görüşleri arasındaki ilişkinin düşük düzeyde ve negatif yönde olduğunu göstermektedir. Bulgular, öğretmen ve öğrencilerin öğrenme stratejilerinin uygulanmasına ilişkin görüşlerinin farklı olduğunu, yani görüşleri arasında bir ilişki bulunmadığını ifade etmektedir. Öğretmenlerin öğrenme stratejilerini fark etme düzeylerine ilişkin görüşleriyle öğretmenlerin öğrenme stratejilerini uygulamalarına ilişkin görüşleri arasında .51 düzeyinde anlamlı, orta düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerin iki ölçme aracındaki görüşlerine ait puanları arasındaki korelasyonunun pozitif, orta düzeyde ve anlamlı olması, öğretmenlerin öğrenme stratejilerine ilişkin görüşlerinin güçlü olduğunu dolayısıyla tutarlı olduğunu da göstermektedir.

Alanyazın incelendiğinde yaptığımız araştırmada kullanılan ölçeklerin arasındaki ilişkiye bakıldığı bir araştırmaya rastlanmamıştır. Alanyazında öğretmen ve öğrencilerin öğrenme stratejilerinin kullanılması yönündeki ilişkiyi ortaya koyan nadir rastlanan araştırmalardan birini Öztürk (1995) yapmıştır. Öztürk araştırmasında ilkökul, ortaokul ve lisede ders veren öğretmenlerin öğrenme stratejilerini öğretmesiyle öğrencilerin bu stratejileri kullanmaları arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın sonunda ilkökul düzeyinde anlamlı bir ilişki olmadığı ancak ortaokul ve lise düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca araştırmacı, araştırmanın bulgusundan hareketle tüm düzeydeki öğretmenlerin bilginin içeriğinin öğretilmesini amaçladığı, bilginin nasıl öğrenileceği konusunda öğrencilere nadiren yardımcı oldukları yorumunu yapmıştır.

Yaptığımız araştırmada öğretmenlerin öğrenme stratejileriyle ilgili iki ölçekten elde ettikleri puanlar arasındaki korelasyonun orta düzeyde olması, öğrenme stratejilerine süreçte yer verip vermedikleri konusunda zihnimizde soru işaretleri bırakmaktadır. Alanyazında öğretmenlerin öğrenme stratejilerine süreçte yer verip vermediklerini inceleyen araştırmalara rastlanmıştır. Bayındır (2006) araştırmasında öğrenme stratejilerine ilköğretim okullarında ne kadar yer verildiğini betimlemeye çalışmıştır. Araştırmada, öğretmenlerin öğrenme stratejilerinin öğretilmesine az yer verdikleri, öğretmenlerin öğrenme stratejilerinin sadece yararlarıyla ilgili öğrencilere bilgi verdikleri, öğretmenlerin stratejileri öğretebilme konusunda yeterli seviyede olmadıkları ortaya çıkmıştır. Clift ve arkadaşları (1990) araştırmalarında öğretmenlerin öğrenme stratejileri ve stratejinin öğretimi konusunda hem görüşleri alınmış hem de onların uygulamada öğrenme stratejilerine yer verip vermediklerinin taraması yapılmıştır. Araştırmanın sonunda öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun öğrenme stratejilerden haberdar olmadıkları ve dolayısıyla öğrenme stratejilerinin öğretimi hakkında yeterli olmadıkları bilgisi elde edilmiştir (Akt. Bayındır, 2006).

Bilginin çok hızlı bir şekilde üretildiği ve yayıldığı günümüzde, öğretmenlerin birçoğunun öğrenme stratejilerinden bir şekilde haberdar olduğunu söyleyebiliriz. Öğretmenlerin bu bilgiye sahip oldukları halde, öğrencilerin öğrenme stratejilerine süreçte yer verilmediğini düşünmesine, öğretmenlerin öğrenme stratejilerini bildiği ancak öğrenciye aktarma, onlara uygulamaya ya da öğrenme yollarını öğrencilerin içselleştirmesini sağlayacak çabayı göstermemeleri olarak yorumlayabiliriz. Moely ve diğ. (1992) araştırmalarında bilgi işlem teknikleri yardımıyla belleği destekleyici örneklemeleri betimlemeye çalışmışlardır. Çalışmanın sonunda, öğretmenlerin düz anlatım yöntemine uygun ders işlediği, bilişsel süreci işletebilmek için belleğin etkisinin önemli olduğunu bildikleri ancak daha az başvurdukları ortaya çıkmıştır. Yapılan birçok araştırmada olduğu gibi yaptığımız bu çalışmada da öğretmenlerin belleği geliştirecek öğrenme stratejileri olduğunu bildiklerini ancak bunları ortaya çıkarma ya da geliştirme konusunda eksiklikleri olduğu düşünülmektedir.

Babadoğan (1996) yaptığı araştırmada öğrenme stratejilerinin öğrenme-öğretme süreçlerine yansımalarını incelediği araştırmasında, öğretmenlerin öğretim kuram ve stratejilerine yönelik yeteri kadar eğitim görmediklerini belirlemiştir. Öğretmenlerin eğitim fakültelerinde aldıkları eğitimde, öğrenme stratejilerinin önemi ve işlevini ortaya koyacak ders ya da uygulamalara yer verilirse, öğretmenlerin mesleklerini uygularken öğrenme stratejilerini kullanacaklarından şüphe duyulamaz. Vural (2012) araştırmasında doğrudan ve dolaylı öğretim stratejilerinin

hangisiyle öğretilen öğrenme stratejilerinin, eğitim fakültesindeki öğretmen adaylarının öğrenme stratejilerini kullanmalarında etkili olduğunu belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın sonunda her iki öğretim yönteminin öğretmen adaylarının öğrenme stratejilerine ilişkin farkındalıklarını arttırdığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca denel işleme katılan öğrencilerde çeşitli bilişsel stratejiler kullanmaya başladıklarını söylemişlerdir.

Eğitim sistemimizde yer alan öğretim programlarında öğrenme stratejilerine yer verilmemiş olması da öğretmenlerin öğrenme stratejilerine derslerde yer vermiyor yorumunu destekleyen unsurlardan biri olabilir. Özer (2002) araştırmasında ilköğretim ve lisedeki öğretim programlarında öğrenme stratejilerine ayrılan yer belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretim programlarında öğrenme stratejilerine az yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmanın sonunda öğretmenlerin öğrenme stratejilerini öğretmenin yararlı olabileceğini düşündükleri, öğretmek için bu anlamda kendilerini yeterli hissetmedikleri ancak bu konuda bir eğitime katılmayı istedikleri sonucuna da ulaşılmıştır.

Okullarımızda öğrencilerden çeşitli yoğunlukta bilgi ve beceriyi edinmesi istenmektedir. Ancak bilginin yoğunluğuna önem verildiği kadar, bu bilginin nasıl öğretileceğine ilişkin öneme gerekli değer verilmemektedir (Özer, 2002). Bilginin öğrenci tarafından anlamlı hale getirilip kalıcı ve etkili olabilmesi için öğrencilere öğrenme stratejilerinin öğretilmesi gerekir. Öğrenme stratejilerinin öğrenciler tarafından kullanılmamasını nedenleri olarak öğrenme stratejileriyle ilgili bilgilerin sistemli olmamasını ve öğrencilerin bu konuda yeterli yönlendirilmemesini gösterebiliriz (Öztürk, 1995). Öğrencilere öğrenme stratejileri konusunda rehberlik edecek kişi öğretmenlerdir. Bir başka deyişle öğrenme, amaç ve yollarının öğrencilere açıklanmasının görevi öğretmenlerindir (Sternberg, 1994).

Öğrenciler, öğretmenlerin her söylediğinden, davranış biçimlerinden etkilenip onları kendilerine model olarak alırlar. Karakoç ve Şimşek (2004) öğretmenlerin kullandığı öğretme stratejilerinin öğrencilerin öğrenme stratejilerini kullanabilmelerine etkisini araştırmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin uyguladığı öğretme stratejilerinin, öğrencilerin bilgiyi anlamlı hale getirmede kullandığı öğrenme stratejilerinin sayısını, çeşidini ve uygulama şeklini etkilediği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin öğrenme stratejilerini öğretmedeki önemi çok fazladır. Özdemir (2004) lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejilerini belirlemeyi amaçladığı araştırmasında öğrencilerin öğrenme stratejilerini en çok öğretmenlerinden öğrendikleri sonucuna ulaşmıştır.

Sınıf ortamında öğrenme stratejilerine yeterince yer verilmemesi öğrenciler tarafından “öğrenme stratejilerinin kullanılmıyor” algısının yerleşmesine neden olabilir. Bu nedenle içeriğin ve öğrenme stratejilerinin sınıf içindeki uygulamalarında dengeli bir yol izlenmelidir. Boll ve arkadaşları (1993) yaptıkları araştırmada öğretmenlerin konu ve içerik çeşidini arttırdıklarında öğrencilerin bazı stratejileri kullanamadıkları, dolayısıyla ilgili stratejiyle ilişkilerinin azaldığı sonucuna ulaşmışlardır (Akt. Bayındır, 2006).

Öğretmenlerin öğrenme stratejilerini öğretmeleri, bireysel ya da o öğretmene özgü olarak değerlendirilmemelidir. Strateji öğretimi, bütün temel eğitim sürecini kapsamalıdır. Öğrenme stratejilerinin öğretilme işinin sistemdeki tüm öğretmenlerin sorumluluğunda olduğu bilinmelidir. Öğrencilerin sadece o düzeyde eğitim aldıkları öğretmenlerinin öğrenme stratejilerini kullanması değil, geçmiş yıllarda öğrendikleri stratejileri de kullanabileceklerini göz önüne alınmalıdır. Öztürk (1995) eğitim fakültesi öğrencilerinin genel öğrenme stratejilerini ne kadar kullandığını araştırmıştır. Öztürk çalışmasında öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%85'inin) öğrenme stratejilerini sıklıkla kullandığı ve bu öğrencilerin temel öğretimde eğitim aldıkları öğretmenlerin kullandığı stratejilerle kendi kullandıkları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Öğrenme stratejilerinin öğrenciler tarafından kullanılması, yaşamlarına geçirilmesi ve bilgiyi anlamlı hale getirmeleri açısından büyük bir önem arz etmektedir. Bu önemli etkenin bireydeki gelişimlere dair göstergelerinin olması gerekir. Öğretmenlerin süreçte öğrenme stratejilerine yer verip vermediği ya da ne kadar etkili yer verdiği bu göstergeler sayesinde de ortaya çıkabilir. Öğrenme stratejilerinin sınıflarda uygulandığına dair pek çok ipucu bulunabilir. Bu ipuçlarından biri de öğrencilerdeki akademik başarı artışı olabilir. Akademik başarı, öğrenme stratejilerinin öğretilmesinin amacı olamaz. Sadece sınıf uygulamalarında öğrenme stratejilerine yer verildiğine dair küçük ayrıntılardır. Demirel ve Erden (1993) yaptıkları araştırmada öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejisi sayısı ile başarıları arasında bir paralellik bulunmuştur. Meltzer ve Miller (2001) araştırmalarında öğrenci ve öğretmenlerin akademik başarı, strateji kullanımı ve çaba arasındaki ilişki hakkında algılarını araştırmıştır. Araştırmada, öğretmenlerin, öğrencilerin çaba gösterdiği ve öğrenme stratejilerini daha etkili kullandıklarında başarılı olduğu, bunları yapmadıklarında da başarısız oldukları yönünde görüş belirttikleri sonucuna varılmıştır.

Öğretmenlik mesleğindeki gelişimin önemli bir göstergesi, öğrencilerin öğrenme sürecindeki yerini kendisinin belirleyebileceği ortamlar oluşturmaktır. Öğrenmenin oluşumu için bu ortamlardaki bilgi ve becerilerin her bir öğrencinin algısı ve gelişimiyle uyumlu olması gerekir. Her bir öğrencinin öğrenmesi söz konusu olunca, bireysel öğrenme yollarını açıklamak öğretmenin görevleri arasına girmektedir. Öğrencinin gelişimi için, öğrencilerin öğrenme gereksinimleri göz önüne alınmalı, bu doğrultuda öğrenme yaşantıları düzenlenmelidir. Öğrencilerin her

birinin bireysel özellikleri genellemeyecek kadar hassastır. Bu hassaslığın bilincinde olan öğretmenler, öğrencilerin “değerli” olduklarını anlayacak ve onları yönlendirme konusunda stratejik bir yol izleyecektir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde; öğretmenlerin Öğrenme Stratejileri Farkındalık Düzeyi Envanterinden elde ettikleri puanların cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği; öğretmenlerin öğrenme stratejilerini uygulayabilmelerine yönelik bilgiler veren Öğretmen Anketinden elde ettikleri puanların, erkekler lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği; öğrencilerin sınıf içinde uygulanan öğrenme stratejilerine ilişkin düşüncelerini belirlemeye yönelik Öğrenci Anketinden elde ettikleri puanların cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Öğrenci Anketi puanlarıyla Öğretmen Anketi ve Öğrenme Stratejileri Farkındalık Düzeyi Envanterinden elde ettikleri puanlarla negatif yönde ve düşük düzeyde ilişki ortaya çıkmıştır.

Bu sonuçlara göre aşağıdaki öneriler getirilebilir:

- 1- Öğretmenler, yöneticiler ve eğitim uzmanları öğrencilerin bireysel özelliklerinin birbirinden farklı olduğunu bilmeli, bunu özümsemeli ve bu doğrultudaki bir bakış açısı ile öğretmenlik mesleğinin formasyonunu organize etmelidirler.
- 2- Öğretmenin öğrenme-öğretme sürecinin tek lideri olduğu algısı geride bırakılmalı ve öğrencilerin de öğretmenler kadar sürecin birer lideri olduğu kabul edilip öğretim programları, öğretim yöntem ve teknikleri buna göre düzenlenmelidir.
- 3- Öğretmenlik mesleğinin kaynağı olan eğitim fakültelerinin programlarında öğrenme stratejilerine yer verilmeli ve bunların uygulanması sağlanmalıdır. Ayrıca üniversite eğitiminde tek merkeze ya da otoriteye dayanan öğretim biçimi değişmeli, bunun yerine öğrenme stratejilerinin oluşumunu sağlayıcı yollara başvurulmalıdır.
- 4- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan öğretim programlarında öğrenme stratejilerinin öğretimini teşvik edici nitelikte olması sağlanmalı ve öğretmenler de bu programların uygulayıcısı olarak güçlü bir hizmetiçi eğitimden geçmelidir.
- 5- Öğretmenlerin öğrenme stratejilerinin öğretimi için donanımlı olması sağlanmalıdır. Bu nedenle öğretmenler bu konuda teşvik edilmeli ve onları özendirici yöntemler geliştirilmelidir.
- 6- Öğrencilere, öğrenme stratejileri derslerle ilişkilendirilerek öğretilmelidir. Ayrıca öğretmenler tarafından öğrencilerin kullandığı ya da geliştirdiği öğrenme yolları belirlenmeli ve bunlar ödüllendirilmelidir.
- 7- Öğretmen yetiştiren kurumlarda, öğretim elemanı ve öğrenciler arasında öğrenme stratejilerine bakış açılarını ortaya koyan araştırmalar yapılmalıdır.
- 8- Farklı düzey ve kademelerde öğretmen ve öğrencilerin öğrenme stratejilerini algılama biçimlerinin karşılaştırıldığı nitel çalışmalar yapılabilir.
- 9- Araştırmada kullanılan öğretmen ve öğrencilere yönelik ölçeklerin arasındaki ilişkiyi test eden korelasyon çalışmalarına farklı kademelerde ve bölgelerde devam edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. Ü. (2005). *Etkili öğrenme ve öğretme (6. Baskı)*. İzmir: Eğitim Dünyası.
- Aliusta, G.O., Özer, B. & Kan, A. (2015). Öğrenci merkezli öğretim stratejilerinin Kuzey Kıbrıs'taki okullarda uygulanması. *Eğitim ve Bilim*, 40, (181), 77-91.
- Arsal, Z. (2005). Öğretmen adaylarının öğrenme ve motivasyon stratejileri. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı*. (ss.547-561) içinde. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Arsal, Z. & Özen, R. (2007). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stratejileri ve öğrenme biçimleri tercihlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 151-165.
- Asan, C.(1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Samsun: Kardeşler Yayınları.
- Ay, E. & Uğurlu, N.B. (2016). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilişüstü öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Turkisch Studies*, 11(3), 327 – 344.
- Aydın, M. (1991). *Eğitim yönetimi (3. Baskı)*. Ankara: Hatiboğlu Yayınları.
- Aydın, F. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya derslerinde kullandıkları öğrenme stratejileri. *Turkisch Studies*, 6(2), 199-212.
- Babadoğan, C. (1994). Öğrenme stilleri ve stratejileri arasındaki ilişki. *I. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri Kitabı* (ss.1056-1065) içinde. Adana: Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Babadoğan, C. (1996). *Modern öğretim stratejilerinin öğretim-öğrenim süreçlerine yansımaları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Baş, G. (2014). Lise öğrencilerinin dil öğrenme stratejileri ile İngilizce dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişki. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37, 166-179.
- Bayındır, N. (2006). *Öğrenme stratejilerinin öğretimi ve bilişsel süreçlere yansımaları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- Baykara, K. (2011). Öğretmen adaylarının bilişötesi öğrenme stratejileri ile öğretmen yeterlik algıları üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 80-92.
- Belet, D.Ş. (2005). *Öğrenme stratejilerinin okuduğunu anlama ve yazma becerileri ile Türkçe dersine ilişkin tutumlara etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Bodner, G. M. (1986). Constructivism: a theory of knowledge. *Journal Of Chemical Education*, 63 (10), 873-878.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı (2. Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Carr, M. & Jessup, D.L. (1997). Gender differences in first grade mathematics strategy use: Social and metacognitive influences. *Journal of Educational Psychology*, 89, 318-328.
- Christensen, L.B., Johnson, R.B. & Turner, L.A. (2012). *Research methods design and analysis* (Çev: Ahmet Aypay) (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çapri, B. & Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlilik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, 15, 33-53.
- Çelik, D. (2016). *11. sınıf öğrencilerinin düşünme stilleri, öğrenme stratejileri ve düşünme stilleri ile öğrenme stratejileri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilimdalı, Sınıf Öğretmenliği Bilimdalı, Denizli.
- Clarke, R. B. (2006). *Undergraduate mathematics student: How do differences in motivation and learning strategies used affect performance?*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, University of Memphis, Memphis.
- Çubukçu, Z. (2004). *Öğretmen adaylarının düşünme stillerinin öğrenme biçimlerini tercih etmelerindeki etkisi*. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı'nda sunulmuş sözlü bildiri. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Demirel, M. ve Erden, M. (1993). İlkokul beşinci sınıf öğrencilerinin kullandıkları öğrenme stratejilerinin etkililiği. *İzmir I. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı* (ss.254-261) içinde. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Demirel, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin kullandıkları dil öğrenme stratejileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 141-153.
- Derry, S. J. & Murphy, D. A. (1986). Designing systems that train learning ability: from theory to practice. *Review of Educational Research*, 56, 1-39.
- Doğan, B. (2002). *Strateji öğretiminin işbirlikli ve geleneksel sınıflarda okuduğunu anlama becerileri, güdü ve hatırd tutma üzerindeki etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Ellez, A. M. (2004). *Etkin öğrenme, strateji kullanımı, matematik başarısı, güdü ve cinsiyet ilişkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Gagne, R.M. & Driscoll, M.C. (1988). *Essentials of learning instruction (2nd Education)*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.

- Gündoğmuş, N. (2013). *Öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgileri ile öğrenme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Güven, M. (2004). *Öğrenme stilleri ile öğrenme stratejileri arasındaki ilişki*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Yayınları.
- Hamurcu, H. (2002). Okulöncesi öğretmen adaylarının kullandıkları öğrenme stratejileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 127-134.
- İflazoğlu Saban, A. & Tümkaya, S. (2008). Öğretmen adaylarının öğrenme stratejileri ile demografik özellikler ve başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ege Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, 1, 1-22.
- İflazoğlu Saban, A. & Bal, A.P. (2010) Matematik ve sınıf öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrencilerin öğrenme stratejilerinin bazı sosyo-demografik özellikler açısından incelenmesi. *Ege Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 1-19.
- Kaçar, N. (1999). *Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenme stratejileri kullanımının öğrenci başarılarına etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Kafadar, F. (2013). *Sosyal bilgiler derslerinde öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejilerinin çoklu değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi, İlköğretim Anabilim Dalı, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı, Kırşehir.
- Karahan, E. (2003). *Öğretmen adaylarının öğretmenlik tutumları açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karahan, V. (2007). *Devlet ilköğretim okulu birinci kademe dördüncü sınıf öğrencilerinin İngilizce öğrenirken kullandıkları öğrenme stratejileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul.
- Karakış, Ö. & Çelenk, S. (2007). Farklı fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin genel öğrenme stratejilerinin kullanma düzeyleri "A.İ.B.Ü. Örneği". *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (1), 26-46.
- Karakoç, S. & Simsek, N. (2004). Öğretme stratejilerinin öğrenme stratejileri kullanımına etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 4(1), 99-115.
- Karalar, F. (2006). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin fen bilgisi dersinde öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Kazu, H. & Yıldırım, N. (2013). Öğretmenlerin bilişsel farkındalık stratejilerini kullanma düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(4), 323-342.
- Kocabaş, A. (2005). Müzik öğretimi dersi alan öğrencilerin kullandıkları müziği öğrenme stratejileri ve çoklu zekâ alanları ile ilişkisi. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Kitabı* (ss.618-630) içinde. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Kolody, R. C. (1997). *Learning strategies of Alberta college students*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Montana State University, Montana.
- Köse, A. (2010). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğrenme stilleri, ders çalışma stratejileri ile fen bilgisi öğretimi öz yeterlik inançları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 18 Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Küçük, M. (2012). Çevrimiçi öğrenenlerin öğrenme biçimleri ve öğrenme stratejileri arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 287-298.
- Lynch, D.J. (2006). Motivational factors, learning strategies and resource management as predictors of course grades. *College Student Journal*, 40 (2), 423-428.
- Mayer, R.E. (1992). Cognition and instruction: Their historic meeting within educational psychology. *Journal of Educational Psychology*, 84, 405-412.
- McNEIL, J. (1971). *Toward accountable teachers*. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Meltzer, L. & Miller, L. (2001). The impact of effort and strategy use on academic performance: Student and teacher perceptions. *Learning Disability Quarterly*, 24(2), 85-98.
- Moely, B.E, Hart, L., Leal, Santuli, K.A., Rao, N., Johnson, T. & Hamilton, L.B. (1992). The teacher's role in facilitating memory and study strategies development in the elementary school classroom. *Child Development*, 63, 653-672.
- National Research Council. (1996). *National science education standards*. Washington, DC: National Academy Press.
- Nisbet, J. & Shucksmith, J. (1986). *Learning strategies*. New York: Routledge Education Books.
- Oğuzkan, F. (1985). *Orta dereceli okullarda öğretim*. Ankara: Gül Yayınları.
- Ong, C.S. & Lai, J.Y. (2006). Gender differences in perceptions and relationships among dominants of e-learning acceptance. *Computers in Human Behavior*, 22, 5, 816-829.

- Oosterheert, I.E. & Vermunt, J.D. (2001). Individual differences in learning to teach: Relating cognition, regulation and effect. *Learning and Instruction*, 11 (2), 133-156.
- Özcan, Z. Ç. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin derslerinde biliş üstü beceri geliştiren stratejileri kullanma özelliklerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özdamar, K. (2004). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi (Çok Değişkenli Analizler) (5. Baskı)*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özdemir, Ö. (2004). *Lise öğrencilerinin kullandıkları öğrenme stratejileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Özer, B. (1993). *Öğretmen adaylarının etkili öğrenme ve ders çalışmadaki yeterliliği*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özer, B. (2002). İlköğretim ve ortaöğretim okullarının eğitim programlarında öğrenme stratejileri. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 1(1), 17-32.
- Özmen, D.T. & Gülleroğlu, H.D. (2013). Eğitim bilimleri fakültesi öğrencileri tarafından kullanılan dil öğrenme stratejilerinin bazı değişkenlere göre belirlenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 38, 169, 30 40.
- Öztürk, B. (1995). *Genel öğrenme stratejilerinin öğrenciler tarafından kullanılma durumları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Park, C. C. (2000). Learning style preferences of southeast Asian students. *Urban Education*, 35, 245-268.
- Phakiti, A. (2003). A closer look at gender and strategy use in L2 reading. *Language Learning*, 53, 4, 649-702.
- Saracaloğlu, A.S. & Karasakaloğlu, N. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının okuduğunu anlama düzeyleri ile çalışma ve öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36, 161, 98-115.
- Sarıbayraktar, S. (2006). *Ortaöğretim tarih derslerinde, öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Alanlar Anabilim Dalı, Tarih Eğitimi Bilim Dalı, İstanbul.
- Schunk, H. D. & Zimmerman, J. B. (1998). *Self-regulated learning*. New York: The Guilford Press.
- Selçuk, Z. (2005). *Gelişim ve öğrenme (12. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Senemoğlu, N. (2012). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya (21.Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Shih, C.C. & Gamon, J.A.(2002). The relationships among learning strategies, patterns, styles and achievement in web-based courses. *Journal of Agricultural Education*, 43(4), 1-11.
- Soyoğlu, E.C. (2015). *Öğrencilerin güdülenmesi ve öğrenme stratejileri: bilim insanı yetiştirme üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Sternberg, J. R. (1994). Comments on multiple intelligences, the theory in practice. *Teachers College Record*, 95, (4) 561-569.
- Sünbül, A. M. (1998). *Öğrenme stratejilerinin öğrenci erişimi ve tutumlarına etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Şahin, N. (2015). *Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersini öğrenirken kullandıkları öğrenme stratejileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Samsun.
- Talu, N. (1997). *Ankara Özel Tevfik Fikret Lisesi 10.sınıf öğrencilerinin kullandıkları öğrenme stratejilerinin akademik başarıları üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tay, B. (2013). Elaboration and organization strategies used by prospective class teachers while studying social studies education textbooks. *Eurasian Journal of Educational Research*, 51, 229-252.
- Tay, B. (2014). Sosyal bilgiler derslerinde öğrencilerin kullandıkları öğrenme stratejileri. *Türkisch Studies*, 9(2), 1499 – 1515.
- Taş, F. & Sırmacı, N. (2016). Matematik öğretmeni adaylarının özyeterlik algıları ve üstbiliş öğrenme stratejileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31 (3), 551-563.
- Tezcan, M. (1988). *Eğitim sosyolojisi (5. Baskı)*. Ankara: Bilim Yayınları.
- Vural, L. (2012). Öğrenme stratejileri öğretiminin öğretmen adaylarının strateji kullanımına etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Weinstein, C. E. & Mayer, R. E. (1986). The teaching of learning strategies. (Wittrock, M. C. Ed.). *Handbook of research on teaching*. New York: Macmillan Company.
- Yamaç, A. (2011). *İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin öz-düzenleyici öğrenme stratejileri ile matematiğe yönelik tutum ve başarıları arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Afyon.
- Yeşilyurt, E. (2013). Öğretmenlerin öğrenme stratejilerine ilişkin algıladıkları farkındalık düzeyi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 171, 113-135.

- Yıldız, N. (2003). *İlköğretim 5.sınıf fen bilgisi dersinde öğrencilere kazandırılan öğrenme stratejilerinin öğrencilerin akademik başarıları ve hatırd tutma düzeyleri üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yıldızlar, M. (2012). Öğretmen adaylarının öğrenme stratejileri üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 430-440.
- Yılmaz, H. (2013). *Farklı tutumlara sahip öğretmenlerin sınıflarında öğrenim gören 4 - 5. sınıf öğrencilerinin öğrenme ve ders çalışma stratejilerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Zhang, L. & Sternberg, R.L. (2001). *Thinking styles across cultures: Their relationships with student learning, perspectives on thinking, learning and cognitive styles*. Mahwah, NJ:L Erlbaum Associates.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Nowadays, knowledge transforms very rapidly and this transformation necessitates a constant self-improvement. Therefore, this process influenced the perspective on the concept of learning. The learning inevitably became a lifelong effort. People's need for the idea of lifelong learning is directly related to their taking responsibility of learning. In other words, "learning to learn" has become an essentiality in these days. The concept of learning to learn brings us to the strategies of learning.

When we examine the literature for studies about learning strategies, it can be easily seen that they are oriented towards determining the learning strategies of teachers and of students. Examining the studies on teaching learning strategies reveals the important role of teachers and students on learning process. The relationship between the views regarding teacher and student learning strategies has not been sufficiently researched. Despite the numerous number of studies towards separately determining the learning strategies of teachers and students, which are the two main elements of learning and teaching processes, there are scarcely any studies regarding how teachers and students, despite going through the same process, experience learning strategies jointly. One such study belongs to Bayındır (2006). In his study, Bayındır examined to what extent the teachers in public primary schools teach these learning strategies and to what extent these strategies reflect on students' cognitive levels.

In order to teach learning strategies systematically, teachers and students must be aware of these strategies. Teachers and students, the two core elements of the learning and teaching processes, being on the same page regarding being aware of the importance of the strategies, may allow the process to be more meaningful. The two sides would understand the benefits of strategies if the process of teaching learning strategies is based on the expectations of both teachers and students. If the teacher thinks that the process takes place this way, and applies learning strategies accordingly, he/she may see that learning strategies are implemented. For both teaching and learning these strategies, teachers and students should have similar perspective: "First of all, they must be aware of importance of strategies and they must give a meaning them", and this idea underpins study. This study intends to contribute to the regulation of teaching strategies by identifying the relationship between the perspectives of teachers and students on learning strategies.

The aim of the study is to identify the relationship between the levels of awareness of learning strategies by primary school teachers and the students that they teach. Accordingly, the problem statement of the study is as follows: Is there a significant relationship between the awareness levels of fourth grade teachers regarding learning strategies, and the views of their students regarding the application of learning strategies?

2. Method

The study used the survey/scanning model. The study was conducted in twelve state primary schools in Artuklu, Mardin on the second semester of 2015-2016 school year, due to their physical, administrative and practical convenience to the researcher regarding field of study and application. The study was conducted with sixty-six fourth grade teachers, and with the fourth grade students of said teachers.

The study made use of three assessment tools, including Awareness Level Inventory of Learning Strategies, translated to Turkish by Bayındır (2006), and Teacher and Student Survey, also prepared by Bayındır (2006). A t test was administered in order to determine whether or not there was a gender-based difference between the Learning Strategies Awareness Scale applied to teachers, and the scores obtained by the Teacher Survey. Similarly, a t test was administered in order to determine whether or not there was a gender-based difference between the scores obtained by the Student Survey of students.

The "Correlation Analysis Technique" was used in order to determine the relationship between the scores obtained by the two measurements applied to teachers and by one measurement applied to students. The scores obtained from the three measurements exhibited normal distribution and Pearson Product-Moment Correlation Coefficient was used.

3. Findings, Discussion and Results

The study revealed that the scores obtained from the Awareness Level Inventory of Learning Strategies did not show a significant gender-based difference, the scores obtained from the Teacher Survey showed a significant difference in favor of males, the scores obtained from Student Survey did not show a significant gender-based difference. Furthermore, the study found that there was a significance level of $-.02$ — very low level and negative — relationship between the views of students regarding the application of learning strategies in class and the teachers' views about the levels of awareness of learning strategies, that there was a significance level of $-.07$ —

low level and negative — relationship between the views of students regarding the application of learning strategies in class and the views of teachers regarding their application of learning strategies, that there was a significance level of .51 — medium level and positive — relationship between the teachers' views about the levels of awareness of learning strategies and their views about their application of learning strategies.

In our age where information is created and spread very rapidly, we could say that many teachers are familiar with the learning strategies one way or the other. We could interpret the students' conviction that learning strategies were not utilized in the process despite teachers having this knowledge, as the teachers' insufficient efforts to convey to students, or to have them apply the strategies, or to help students internalize methods of learning, despite the teachers' knowledge of these strategies.

The fact that the teaching programs in our education system do not include learning strategies may be one of the factors supporting the assertion that teachers are not utilizing learning strategies in classes. Insufficient implementation of learning strategies in a class setting may be supporting the conception of students that learning strategies are not used. Therefore a balanced approach is required during in-class applications of content and learning strategies.

Teachers' teaching of learning strategies must not be treated as specific to the individual or teacher. Strategy education must encompass the entire primary education process. It must be realized that the teaching of learning strategies are the responsibility of all teachers within the system. It must be kept in mind that the students make use of not just the learning strategies of teachers at their current education level, but also the strategies that they learned in previous years.

An important indication of improvement in the teaching profession is to create environments in which students can determine their places in the learning process. For learning to occur, the knowledge and talent in these environments must be harmonious with the perception and improvement of each student. Elucidating individual learning methods is one of the duties of teachers, when it comes to the learning of each student. For the students to improve, their learning requirements must be taken into account and teaching experiences must be created accordingly. The individual characteristics of each student are too sensitive to generalize. The teachers who realize this sensitivity will understand that their students are "valuable" and will follow a strategic method in guiding them.

These results lead to the following suggestions:

- 1- Teachers, executives and education experts must know and internalize that the individual characteristics of students are different from one another, and must organize the formation of teaching profession accordingly.
- 2- The perception of teacher being the sole leader in learning-teaching process must be abandoned, and students must be recognized just as much leaders as teachers, and teaching programs, teaching methods and techniques must be regulated accordingly.
- 3- Teachers colleges, which are the foundation of the teaching profession, must include learning strategies in their programs and their applications must be ensured. Furthermore, a central education system, or one that is based on a single authority, must be discarded in university education, and must be replaced by methods that facilitate learning strategies.
- 4- Teaching of learning strategies must be encouraged in the education programs prepared by The Ministry of Education, and as the practitioners of these programs, teachers must undergo a rigorous in-service training.
- 5- Qualitative studies that compare the perception of learning strategies by teachers and students on different levels and grades may be performed.